

A^o. 1830.

NEDERLANDSCHE

Zaterdag

den 3 April

De prijs der Courant is, door het geheele Koninkrijk, franco per post, in 't jaar f 9:00, half jaar f 4:50, kwartaal f 2:25.

Alle Inzendingen van Brieven, Advertentien, enz. geschieden aan de uitgevers, dezelve te plaatsen, men verzocht op Zegel te stellen.

N E D E R L A N D

Zitting van Woensdag, den 31 Maart.

Opening ten drie ure. Daar zijn tegenwoordig 75 leden. Z. Exc. de minister van justitie is aanwezig.

Lezing en goedkeuring der notulen.

Van de orde is de beradslaging over de drie veranderde titels van het wetboek van strafvordering. Gesn. der leden vraagt over de eerste het woord. De ontwerpen worden alle zonder discussie aangenomen, te weten:

Titel II. *Handelende van den regter-commissaris en van de voorloopige instructie*, met 67 tegen 6 stemmen, die van de heeren de Brauckere, van Keenen, de Langhe, G. G. Clifford, Beelaerts van Blokland en de Gerluche.

Titel III. *van dagvaardingen in persoon en van de in hechtstelling van de beklagden*, met 71 tegen 3 stemmen, die van de heeren de Langhe, G. G. Clifford en Beelaerts van Blokland.

En titel XXII, *van het opheffen en te niet gaan van vervolgingen en straffen*, met eene meerderheid van 71 tegen 3 stemmen, die van de heeren de Brauckere, de Langhe en Cogels.

Deze titels zullen aan de Eerste Kamer worden verzonden.

De Voorzitter: De antwoorden der regering op de aanvragen van de ontwerpen van wet betreffende de Algemeene Rekenkamer en het Syndicaat, zijn ingekomen. Ik verzocht de leden zich morgen ochtend daarmede in sectien onledig te houden. De centrale afdeling kan vervolgens komen, ten einde in de openbare zitting haar verslag te brengen. De beradslaging over genoemde ontwerpen zal morgen op aanstaanden vrijdag kunnen plaats hebben.

Daar niets meer aan de orde. De zitting wordt opgeheven. De volgende is bepaald op morgen ten twee ure.

van Donderdag, den 1 April.

De vergadering tegen heden ten twee ure bijeen geropen, heeft niet kunnen plaats hebben, daar er geen genoegzaam aantal leden tegenwoordig was. Men telde er slechts 48 in de zaal. Daarop is de zitting gadjourneerd tot Maandag, den 26 April.

Tijdingen uit Frankrijk melden dat aldaar aan de commissie voor het wapen der Artillerie de last is opgedragen, om op alle de vuurwapenen, de zoogenaamde *percussie-ontstekingsmanier* toe te passen. Dit zal haar des te gemakkelijker vallen, daar het Nederlandsch gouvernement reeds lang de onkosten van beproefing heeft betaald en heeft allen alle verwachting geslaagd is. De commissie heeft het geschut, dat men met de percussie zoude gebruiken, der rijdende artillerie en de compagnie der 2de artillerie-inspectie, list uitgevend, laten niets te wenschen over. Ook vernemen wij uit goeder hand, dat de Kapitein der rijdende Artillerie Dinaux, eene zeer kunstig uitgedachte verandering aan de slaten der gewone munitie heeft aangebragt, waardoor deze, door eene even doelmatige als onkostbare bewerking tot *percussie-geweren* zouden kunnen gebragt worden. Het model van een zodanig geweer, is aan Z. K. H. Prins Frederik aangeboden. Zoo de eigenlijke der fransche commissie niet verkeerd geplaatst is, dan heb zij hieromtrent bij de Nederlandsche Artillerie voldoende inlichtingen inwinnen.

In den *Courier* van den 31ste Maart, kan men wederom een staaltje vinden van de verregeerde losbandigheid der drukpers onzer zuidelijke oppositie-bladen. Over den vorm van ons gouvernement sprekende, zegt hij: „En bon français, cette forme de gouvernement se nomme tyrannie gauchement masquée avec un fantôme de représentation nationale.” (Dezen vorm van gouvernement, noemt men in het goed fransch, tyranny, welke onhandiglijk gedekt is door eene schaduw van nationale

onze lezers bekend te maken, met den *parvoop*, die hier, als tiran wordt afgeschetst. — En het is met dat blad, dat eenige onzer zuidelijke vertegenwoordigers in betrekking staan. Mogelijk zullen wij uit de proceduren van de *Portis* en *sonsorten* de namen der *waardige leden* leeren kennen.

Tot nu toe hadden wij gedacht dat de *Bijenkorf* niet al *vespen* in zich bevatte, thans merken wij, dat die *beestjes* gelukkig hunne *angels* door het vele *steken* verloren en voor *aanmets* plaats gemaakt hebben.

Men schrijft uit Gend, dat een in het krankzinnigheids opgesloten, ongelukkige zijne gevangenis heeft weten te ontgaan. Hij heeft eenen muur beklommen en is vervolgens, met een verwonderingswaardige behendigheid, het dak van het uitgestrekte gebouw rond geloopt; door eenen schoorsteen, van 5 voeten hoogte, gestapt, heeft hij dezen afgebroken en zijne, hem op het spoor zijnde, wachters met de steenen geworpen; waardoor hij hen ruim twee uren opgehouden heeft. — De zorg over dat geslacht is, aan de zoogenaamde *frères ignorants* toevertrouwd, sedert dat deze lasten niet meer met het onderwijs der jeugd belast zijn. — Het *Journal de Gand* maakt, bij de mededeeling dezen bijzonderheden, de volgende, zeer juiste aanmerking: *Pauvre genre, qui ne sait pas garder des fous* (Stumperts, die wijzen willen vormen en nog niet eens op gekken kunnen passen!).

Een landbouwer van *Zelzate* heeft onlangs, bij het opruimen van boomen, een twintigtal goud- en zilverstukken gevonden. De eerste zijn gouden nobels van Vlaanderen en een van Hendrik VIII van Engeland; de zilveren zijn Spaansche en behooren, even als de goudstukken, tot de zestende eeuw. — Wanneer de nationale inschrijvers nog bestaan, raaden wij hun het doen eener uitgraving te *Zelzate* aan, het *cultiveren* van dien grond schijnt meer op te leveren dan hun *cultiveren* van de fransche taal tot nog toe deed.

Men schrijft uit Constantinopolen, dat de tijdingen uit de provincien zeer geruststellende zijn. De gemeenschap tusschen de hoofdstad en Alexandrie was zeer levendig en de standhouding tusschen Mehemed-Ali en den Sultan begon zich meer en meer te hevestigen. De eerstgenoemde, ook niet gestemd te zijn, om deel in de ondernemingen der algieers te nemen, daar hij dezelve met geen goede oogmerk aanzieht. Intusschen gaat hij voort, met zijn ligte te organiseren, zwaar zeemagt, op eenen *arabische* manier, te brengen. De *arabische* gewapten, schijnen in het serail te verkrijgen, hetgeen men kan opmaken uit de partijen, die door de vrouwen van den Sultan, na de geboorte van zelfs jongsten zoon gegeven, en waarop eenige lakken van den eerste rang genoodigd geweest zijn.

In de staatkundige gezelschappen, te St. Petersburg, heeft men veel over een Congres, dat te Dresden of te Berlijn zoude plaats hebben, en alwaar onderscheidene gekroonde vorsten zouden vergaderen; ten einde over gewichtige belangen, ten opzichte betreffende te beslissen.

Berigten uit Parijs melden, dat de minister van justitie de *Courroisier* zijn ontslag gevraagd en gekregen heeft.

Den 15den Maart heeft de *Paus*, aan drie zeer bekende personen, de kardinaals waardigheid toegestaan, namelijk aan de bisschoppen Thomas Weld, de Simon en Maria.

De *Beobachter* deelt eene opgave mede van den tegenwoordigen toestand van de Grieksche Land- en Zeemagt. Hieruit blijkt, dat de landmagt bestaat uit 10 750 man, waarvan 2267 man geregelde troepen zijn. De zeemagt, die sedert de laatste jaren zeer verminderd is, bestaat slechts uit een fregat van 60 stukken, een

korvet van 26 stukken, twee stoomschepen van 8 en één van 4 stukken, negen brikken en goeletten van 4 tot 12 stukken, vijf kanonneerbooten en acht en twintig kleinere vaartuigen.

— Wij ontvangen leden, onder het afdrucken dezes, het volgende:

Met het begin van het reces, vermindert het aantal der aanwezigen. In de vergadering van dinsdag, waren er nog 80 leden tegenwoordig; in die van woensdag 74; in die van gisteren, *nomination* 56; dat is, op de presentie-lijst, maar niet in de zaal, waarom er dan ook geene vergadering kon gehouden worden, en de president zich tot niets anders gerechtigd oordeelde, dan om dezelve tot maandag den 26sten April te adjourneren. Over het algemeen had de vergadering volgens de getuigenis van uit 's Gravenhage gekomen reizigers, een zeer dor en treurig voorkomen, zoo omtrent als tegenwoordig de eiken boomen in het Haagsche bosch. Sommige der Zuidelijke leden, zagen er zelfs mismoedig en *defait* uit. Hun verlangd verblijf, in die voor de meesten hunner, zoo vochtige en koude, thans in verval zijnde en echter met hunnen Koning en regering, zoo vergenoegde Noordelijke Provinciën, heeft misschien op hunne gezondheid invloed kunnen hebben, zoo er niet een weinigje wrovel en verloren hoop bijgekomen is. Vooral het uiterlijke van den Ed. Mog. de B..... is ten uiterste naargeestig, ja zelfs ziekelijk; sedert de hoedschap van den 11 December, is Z. Ed. Mog. zeer vermagerd, ja, somtijds zoude men zeggen, dat hij strekking had tot den staat van *le valme de plus* over te gaan, hetgeen wij echter voor Z. Ed., maar vooral voor dezelve zoo liberaal geregeerde onderhoorigen, niet wenschen of hopen. Nu, het is te vermoeden, dat de jonkheer, daar hij, gedurende het ingegane reces, in staat gesteld is, om de aangename lente-lucht, in zijne zoo gezonde provincie, op de schoone goederen zijner ..... in te ademen, maar vooral door in de gelegenheid te wezen, van zijne geleerde toehoorders in de ..... op eene zijner zoo welsprekende verhandelingen te vergasten, gezondheid, moed en kracht zal scheppen, om de, volgens Z. Ed., zoo veel kwaads brouwende ministers, den oorlog aan te doen. In die koude afzettingen is dan ook niet anders te vergeven dan het, zonder kikken of mikken, aannemen van de voor de reeds bekende grensscheiding, tusschen Zuid-Brabant en Luik, van de twee redactien der verwerpene 2, 3 en 22 titels van het ontwerp van strafvordering met genoegzaam algemeene stemmen en ..... het lezen van het verslag der centrale afdeeling over het ontwerp van wet betrekkelijk het Amortisatie-Syndicaat..... maar, holla, dat laatste is niet geschied; want..... de heeren waren naar huis, en hebben den president eene apru-klucht gespeeld.

M e n s c h e n .

..... maakten wij melding van eene redevoering des heerens ..... Sedert is ons de inleiding dezer redevoering medegedeeld, welke wij laten volgen, als eën proefje van edelzinnigheid, zoo als in ons dages niet vreemd is. — Na de gebruyken van hoesten, neussuiten enz. begon de Jonkheer

hoor noyd MIJNE HEEREN! .....

..... van moedelijke berekeningen en het ..... Althans, zelfs van de ..... en niets be- ..... ziele ik mij ..... tot U woord te voeren, die mij de eere aan- doet mij met Uwe ingespannen aandacht aan te hooren. De onderscheidende goedkeuring, welke mij, bij eene vorige gelegenheid, in dezen zaak, heeft te beurt viel, is mij een spoorslag te meer om Uwe welgevallen te verdienen, en Uwe aandacht bij een onder- ..... dat voor ons allen, als leden van eenen grond- ..... staat, van het grootste aandeel is: ..... helaas! drongen zich, bij het lezen een- ..... dat hij mij op. Helaas! zeg ik; omdat de diep- ..... van ons ten val nergend land daarvan de ..... oogen sta, zie ik verkrachtingen — is het al niet van de ..... dan toch van voorwaarden, die in het staatsstuk ..... staan. Waar is de gastvrijheid, waarop Nederland zichgenooi zoo trotsch beroemde, na dat wij ons ongelukkig vreemde ..... wien's eenigste mis- ..... dat hij de wet wijde stellen aan den ..... had hem een groot ..... van zijn huis toe inwendig ..... wat is er, M. H. van zijn ..... worden ons nog toege- ..... en zijne staatsdienaars beledigt. Nog

zag ik; want eene op handen zijnde wet zal, helaas! ook dat dra- ..... letten, terwijl nu reeds een dood onschuldig plan om eene soort van *Nationale Conventie* te stichten, als hoog verraad aangerekend wordt. Want wij derhalve de oogen slaan zien wij, monopolie, een- zijdigheid, overheersching, despotismus, slavernij!

Men verpa hier niet tegen in de bloeiende toestand van het grootste gedeelte onzes lands, even mit als de aanzienlijke ver- meerdering van fabrieken en trafijken in onze zuidelijke gewes- ten, even min als het aanwezig van paleizen in dat Zuiden op plaatsen, waar nog maar voor weinige jaren puinhoopen te vin- den waren. Dat alles, M. H. bewijst niets. Het is bekend, dat het bouwen van paleizen geen bewijs van rijkdom is; en wat onze fabrieken betreft: de arbeiders, daar gebezigd, hebben, ja, hun brood; maar niets meer, *absolument rien de plus*. De grootste massa onzer inwoners is dus niet rijk, hetgeen voldingend be- wijst, dat de Noordelijke Provinciën ten koate der Zuidelijke be- voordeeld zijn. Voegt daarbij de petitien, door zoo vele duizen- den geteekend, en de vereeniging van al die duchtige bewijzen zal U overtuigen, dat wij het ongelukkigste volk der beschafte en onbeschaafde, dat is, om kort te zijn, der geheele wereld zijn.

Aan onderwerpen zou het mij dus M. H. niet ontkomen, en ik ontveins het niet, dat juist de onbegrijpelijkheid der keuze, om mij verstaanbaarder voor U uit te drukken, *l'embarras du choix* mij in deze het meeste gekweld heeft. Waar ik mij wendde of keerde, in mijn eigen huis, even zeer als daar buiten, zag ik de uitwerkingen van het verfoeijelijk despotismus, dat op ons drukt, *qui nous écrase*.

Het schijnt echter, dat de meeste uwer M. H. dat despotismus niet zoo zien gelijk ik. De oorzaak van deze, als ik mij zoo eens uitdrukken mag, botheid ligt in Uw onbekend zijn met de ken- merken van het despotismus; en daar ik — het zij zender zelfs- verheffing gezegd — in de gelegenheid geweest ben, en nog da- gelijks verkeer, om die kenmerken te leeren kennen, zoo dacht het mij niet ongepast, U met mijne verkregen kennis, daarin voor te lichten. Vergunt mij daartoe Uwe toegenomen aandacht.

Ik zal in deze rede slechts van eën hoofden ..... des- potismus spreken en de overige tot volgende gelegentheden bewa- ren, ten einde niet in eens van U te veel te vergen. Het ken- merk, waaraan wij, in de taal der Maaslanders, kalmte, overaan- komst, *le calme*. Hoe het in het latijn heet, zal ik U ..... niet omdat ik zulks zelf niet weet; maar zoo als ik ..... Houd ik staande, dat men een voor- treffelijk geleerde zijn kan, zonder een woord van de oude talen te verstaan. Eertijds geloorde men het tegendeel, de Hallan- ders, welk eene zotheid! hechten nog, in deze levende eeuw, waarde aan doode talen. — Wij zijn wijzer: het *Code Napoleon* en de redenoeringen van *Benjamin Constant* zijn voldoende om ons tot rechtsgeleerden en staatsmannen te vormen — wat hebben wij nog *pandecten* en zulk fatig verder noodig?

Ik zal dan tot U spreken over de *kalmte* als een onbedrieglijk kenmerk van het despotismus; en, om daarin van het algemeene standpunt uit te gaan, zal ik hier de volmaakte kalmte of stil- te, welke wij, tot hiertoe kennen, namelijk ..... op den voorgrond stellen. Dit woord ..... daar mede als met ..... wij, ten verkriging onzer vrijheid, ... wij moeten er niet te veel op nadenken, ... slechts ons zwak hersengestel en zou ons maar al te dikwerf overtuigen, dat wij onzin uitkramen.

Mijn voornemen is U te bewijzen, dat de dood, de volmaakte kalmte, het sterkste bewijs van menschelijk despotismus is. Het zal niet moeilijk zijn, uit dat betoog eene nuttige impressie op onze tegenwoordige staatsgesteldheid af te leiden.

.....

Kees was gekonnt en sterk, op geld en wijsheid fier; Hij wilde beter sijn, en daarom ligt hij hier.

Met volle regt ..... de heer de Porren en einge zijner ..... den, datzelfde opschrift boven de deuren van hunne tegenwoor- dige kamertjes (*Salles-arrées*) kunnen plaatsen.

Hoe slechter een Vorst was hoe dieper zijne ontzettingen voor hem lagen. Dit laatste geschiedenis van alle ..... en ..... maar ten ..... van ..... kracht ..... van den meergemelden ..... *De B...*

klaart ten deele, want sommige Belgen voor bannen tegenwoordigen Vorst niet alleen niet huigen, maar Hem zelfs schuamtelooz durven hoopen.

De Chinezen offeren aan den *divan* en roepen hem aan, terwijl zij het overtollig rekenen den *goedem geest* te danken, die, zonder dat, toch het goede doet. Men behoeft intusschen niet naar China te gaan, om zulke leer te hooren verkondigen; de Zuid-Nederlandsche onruststokers zijn, in dat opzigt, echte Chinezen.

WETENSCHAPPELIJKE EN LETTERKUNDIGE BERIGTEN.

FRAGMENTEN UIT HET DAGBOEK EENS REIZENDEN.

(Overgegeven)

ZADE BRINK.

Luik den . . . .

Reeds vroeg in den morgenstond had ik de hoogte beklimmen, waaraan de *citadel*, die de geheele stad bestrijkt, is aangelegd. *Fructus* steeg de zon aan de ooster kim, en belookte eenen schoonen ochtendwaaier. Dikke rookwolken stegen uit ondercheidene plaatsen der stad en ommestreeken op, en bewezen, dat de *ivange* Lankenaar den dag nauwelijks verbeidt, om zijne werkzaamheden te hervatten; terwijl het schoone landschap, dat zich voor mijn oog vertoonde, zich langzaam begon te verlevenslijven en het gewoel in de straten der stad deed vermeerderen.

Met mijne tabletten in de hand, zat ik tusschen eenige vruchtdragende wijnstokken, waarmede de omliggende hoogten beplant zijn en dacht aan mijn dierbaar vaderland; aan den grond mijner geboorte; aan het plaatsje, waar ik, bij de spelen mijner jeugd, zoo dikwerf mijnen leidsman hoorde uitroepen:

"Wel hem, die 't Vaderland meer dan zich zelf bemint!"

Herdacht ik aan de gewaarwording die ik gevoelde, toen ik voor eenige jaren, aan het Scheveningsche strand, het toneel van de groote daden onzer voorvaderen, in onstuimige beweging, voor mij zag. Zestien jaren vroeger betrad aldaar, onze geliefde Monarch, na eene achttienjarige ballingschap, den grond, dien hij *niemal* had moeten verlaten, in de school der tegenspoeder geloterd was. Hij bestemd, om een groot werk te voltooien, werd Hij het werktuig in de hand der Voorzienigheid, om de bloedende wonden, die het Nederlandsche volk zich zelf had geslagen, te verzachten en te heelen. Met de grond in de hand, trad hij zijnen landgenooten, die hem vroeger zoo onmenschaam behandeld hadden, te gans en was de *leus*, die de hand tot verzering reikte, *toemal* *toemal* kon men alleen van eenen *Nederlander* de oude *leus* der voorvaderen vernemen: "Holland vereenigd en daardoor het gansche Nederland dan verduubeld." Wel verre van hierdoor afgeschrik te worden, sloeg de beste der Vorsten de handen aan het werk, en rustte minder dan de arbeidsman, die, in het zweet zijns aanschijns, het schamele brood voor vrouw en kroost moet verdienen, om Nederland gelukkig te maken, in het zotte vooruitzigt van dankbaarheid in te oogsten.

Waarheid met grondige staatkunde parende, overlaadde Hij het volk, dat menwelings onder Zijnen schepster vereenigd was, met de groote weldaden, zonder dat een enkel Hollander eene klacht ontving. Met vreugde kwam die edelmoedige natie de geheimste wenschen van haren Koning te ontmoeten, en zag, met gelatenheid, de verbiedende onderwerping aan den welmeenenden wil van den *VADER DES VADERLANDS*; hare grondwet naar vreemde zeden en gebruiken wijzigen.

Belgie scheen, dat tijdstip af de geliefkoosde verblijfplaats der geheele koninklijke familie te worden, zop zelfs, dat de troonsopvolger zelden, en dan nog maar voor korten tijd, zijn verblijf in Holland vestigde.

Wetenschappen werden aangewakkerd, om het Belgische fabriekwezen, dat geheel in het verval was geraakt, te herstellen en in luister te doen toenemen — in een woot de Belg werd het troetelkind der *Nassau*, en geen stem was minder: **LEVE KONING WILLEM!** **LEVE ORANJE!** wanneer het vóór hem gezin des grond zijner geboorte betrad, daar de Hollander de goede bedoelingen en wijze inzigten zijns Konings wist op prijs te stellen.

Thans zag ik, *onder mij*, de duidelijke *lijnen* van vrede, volgeluk en innerlijke welvaart, — de uitkomsten van eenen moeizamen, bijna volbrachten arbeid, — zag ik eens lagchende natuurlen. . . . *onder mij* was men bezig, zoogenaamde *constitutioneële* gezelschappen op te rigten, om . . . . den Koning, hunnen wel-

doener, misschien later . . . . het **LOON** zijner weldaden **SCHERP** te doen gevoelen! — *Onder mij* was men bezig, een *regelmatig* stelsel te vormen, om eerst de ministerieele verantwoordelijkheid, aan het gouvernement te ontwingen, en later misschien . . . . doch weg met denkbeelden, die mij het verschiet, duisterder doen inzien dan het werkelijk kan worden.

Door de volksnijverheid in het zuidelijke gedeelte van ons Rijk te begunstigen — door aldaar een vast stelsel van onderwijs in te voeren, dacht onze Monarch, het toekomstig Belgisch geslacht op denzelfden trap van beschaving te brengen, waarop Holland reeds lang met luister prijkte. Zop bragt Hij het licht der waarheid uit het Noorden, in het Zuiden over, en hier en daar begonnen eenige *punten*, deze *koesterende stralen*, te werkzaamten. Terwijl de welmeenende Belg de wijze inzigten des Konings toejuichte, stootte de miltzuchtige eenen *kreet* uit, die ons de tooneelen van vroegere eeuwen te binnen bragten!

Daar zegt met regt in zijne *Zedekundige Staatkunde*: "L'aurorité doit être bñne partout où ses vues se dirigent vers les deux grands moyens de civilisation, partout où cherchant à propager la morale et l'industrie, elle a pour but de rendre les moeurs plus douces et l'aisance plus générale." (*) en welk Vorst kan zich met meer regt, dan onze **WILLEM**, beroemen, van gepaster middelen gebruikt te hebben, om deze *grote doeleinden* in het *Zuiden* te bereiken? Ik vraag het U, Zuidelijke Afgevaardigden, die aan geene *factie* verbonden, en openhartig gaande zijn, om *eigene meening* te durven uiten, — moet gij niet bekennen, dat uwe landgenooten, en vooral de lagere standen, merden prijs der beschaving en verlichting begonnen te dragen, want gij u vereenigen met het belagchelijk *voorendel* der *boerejongens*, die, in *zekere scholen* eenig latijn hebben leeren klappen en zeggen, dat men Belgie wil *protestantiseren*. Dat zijn voorzeker al uwe groote woorden van „*vrijheid, vaderlands-liefde, liefde voor het algemeene welzijn*,” klink-klank, waarvan de toonen in de lucht verdwijnen en geen *echo* in het hart teruglaten. Gaat dan naar ons koud en vochtig klimaat; daar mag het uiterlijke u koel voorkomen, het innerlijke is gloeiend heet, wanneer men aldaar die klanken voortbrengt!

Dat er vrijheid van denken, vrijheid van geweten in Belgie bestonden, bewijzen de aldaar gemaakte vorderingen in kunsten en wetenschappen, sedert het tijdstip, dat hetzelfde met Holland vereenigd is. Hierbij zoude men kunnen aanbrengen het gezin van *RAJNAL*: "L'industrie ne se plait qu'à l'ombre de la liberté elle craint sur-tout la servitude." . . . . "Les sciences et les arts languissent ensemble, partout où n'est pas établie la liberté de penser." . . . . (†). En geen enkel Belg verhoef zijne stem in het midden onzer vertegenwoordigers, om slechts eenen enkelen danktoon uit te brengen en openlijke hulde te bewijzen aan Hem, die de fabrieken en trafijken in het Zuiden, en wel eenigzins ten nadeele der Noordelijken, deed bloeijen; integendeel, de waarheid werd bewimpeld en verdronken, zoodat wij hierop met boven aangehaalden schrijver zoude kunnen uitroepen: "L'IGNORANCE et la MAUVAISE FOI, corrompent tous les esprits."

Mijne blikken vestigden zich nu op de steeds hooger opstijgende zon, en van haar scheen een straal van hoop in de toekomst te dringen, dat toch eenmaal de dag zou komen, waarop de Luiksche vertegenwoordigers van de onberekenbare weldaden, die Rinne provincie ten deele zijn gevallen, zullen gewag maken, toen ik, door het vrolijke gezang der *wingwaardieners*:

"*Va ten vóór de kroone van!*"

in mijne herte werd.

(*) De regering moet gezegd worden, overal, waar hare inzigten zich naar de beide groote middelen der beschaving strekken; overal, waar zij, trachtende *Zedelijkheid* en *Wetenschap* aan te kweeken, ten doel heeft, om de *zachtter* en de *welmeenenden* algemeen te maken.

(†) De *vrijheid* geeft slechts in de schouw des vredes, zij behoort vooral slaafsche banden, — Wetenschappen, en Kunsten te rijnen — overal, waar geene *vrijheid* van denken bestaat, — *Wetenschap* en *Kwade trouw* yndraanen alle verhelderend.

Swaving's tienjarige Militaire Loopbaan door hem zelve beschreven. Met het portret des auteurs
F28 bl. in 8°. Te Dordrecht bij BUISSE EN VAN BRAAM, 1830. prijs, f 3,60

Er is wel eens de vraag geopperd, of men, bij het beoordeelen van boeken, den *schrijver* vanden *meest* moet onderscheiden, en zich aan het verzoek houden: *oordeel naar mijne woorden, niet naar mijne werken*. Hoedanig ook de beantwoordinge dezez

